

PANEL INSPIRATIEDAG OTHER TALK ONDERWIJS

22/11/2023

Marie
Tack

Roy
Konings

Benaïssa
Nams

Evelien
Flamez

Ange
Nsanzeza
(Tumult vzw)-
moderator

Vraag 1

Op welke manier kan je meer draagvlak creëren binnen de context waar jullie werken om aan de slag te gaan met trajectbegeleiding rond het thema migratie?

Benaissa Nams: (secundair onderwijs)

Uit zijn ervaring op een vorige school, waarbij hij actief in secundaire school een trajectbegeleiding met leerkrachten en een externe organisatie gedaan werd, blijkt dat het niet gemakkelijk is om 80 leerkrachten in dezelfde richting te krijgen. Er zijn heel veel uitdagingen, vanuit praktisch oogpunt (organisatorisch gezien) en het is een duurzaam verhaal (veel tijd en veel input van personeel is nodig).

Er wordt heel veel ingezet op evaluatiecriteria, ICT... -en interculturaliteit blijft zo wat een aanhangsel. Terwijl ze elkaar niet zouden mogen uitsluiten, deze zaken zouden gecombineerd moeten worden.

Marie Tack: (secundair onderwijs)

“Ik ging van activist naar passivist”. Ze werkt op een landelijke school waar dit thema duidelijk minder aandacht krijgt of aanwezig is dan in stadsscholen. Ze voelt zich eenzaam in de strijd, voelt zich alleen in de klas, maar ook tussen de leerkrachten. Ook niet gesteund in klaspraktijken, als leerlingen haar vragen stelde kon ze bij niemand terecht ermee. We moeten een draagvlak creëren, er is nood aan meer ontmoetingsplekken, zeker op scholen waar het migratie percentage heel laag ligt.

Vraag 2

Heb je tips om thema's zoals migratie en interculturaliteit te verankeren bij leerkrachten en regering?

Evelien Flamez:

Moeilijke vraag, want er zijn wel verschillende methoden. De methode die zij gebruiken is die van professionele leergemeenschappen. Dit is een project samen met School Zonder Racisme vzw. Studenten uit lerarenopleidingen worden gekoppeld aan een partnerschool van SzR. Zij zaten dan samen met leerlingen en leerkrachten van de school in een soort van professionele leergemeenschap. Een van de essentiële concepten is hier gelijkwaardigheid, de bedoeling was echt van die verschillende perspectieven naast elkaar te leggen en samen kleinschalige acties/onderzoeken uitvoeren in schoolomgeving. Zodat de stem van verschillende leerkrachten en leerlingen met andere achtergronden gehoord wordt.

We hopen dat mensen in gesprek gaan met elkaar (formeel en semi-formele), het draagvlak vergroot wordt en er interdisciplinair gewerkt wordt (metafoor van de olievlek). Zo hopen we met de tijd het draagvlak van leerkrachten en leerlingen kunnen vergroten.

Natuurlijk heeft zo iets ook veel randvoorwaarden: leerplan, tijd, gebrek aan professionele ruimte, belang van betrokken schoolleiding...]

Naast zo'n groot traject kan je ook kleine aanpassingen maken in je les en curriculum zoals bvb vakoverschrijdend overleg

Vraag 2

Heb je tips om thema's zoals migratie en interculturaliteit te verankeren bij leerkrachten en regering?

Benaissa Nams:

Meestal heb je een 'zwijgende meerderheid' die twijfelt en waar je best het meeste energie in stopt in termen van beïnvloeding en overtuiging. Ook hier is er een rol weggelegd voor directie en beleidsmedewerkers.

Vraag 3

Nu zoomen we wat uit van het praktijk gerelateerde naar onderzoek. Is er een correlatie tussen niveau van opleiding en of je je dan effectief bedreigd voelt door migratie? Wat kunnen we leren uit dat onderzoek?

Roy Konings:

Er was effectief een correlatie met het aantal jaren dat je onderwijs volgt., het opleidingsniveau zelf hebben we niet onderzocht.

We zijn ook gaan kijken of er een verschil is tussen mensen die binnen of buiten het onderwijssysteem vallen en of die bepaalde ideeën of idealen aanhangen. Er zijn effectief verschillen. Mensen die langer onderwijs volgen vinden het belangrijk solidariteit te hebben, ze zijn meer open tov migranten. Terwijl mensen die minder lang onderwijs volgden meer belang hechten aan traditie, ze zijn minder open en zetten hun eigen cultuur voorop.

Er is een groot verschil in hoe mensen kijken naar migranten en wat in het curriculum komt zorgt ervoor dat mensen deze waarden volgen, onderwijscontext is dus zeker bepalend.

Volgend onderzoek willen we ook andere factoren in kaart brengen: familie, sociale status...

Het onderzoek dat we hier bespraken focuste op de Italiaanse context. Binnen de onderzoeksgroep in België waar ik nu werk staat dit onderwerp minder op de agenda.

Vraag 4

Waar vinden jullie de moed om zo een trajectbegeleiding/ onderzoek aan te gaan/ in elkaar te steken?

Marie Tack:

Het is nodig in de wereld waarin we leven. Je geraakt soms in een isolement van je eigen denkwijze over mensen met een migratieachtergrond. Dit merkt ze op haar school (landelijk) waar mensen er niet (veel) mee bezig zijn. Het is lastig als je er alleen voor staat, de trajecten moeten actief naar de school toe worden gebracht. Ze moeten gestuurd worden door hogeren, want individuele leerkrachten kunnen dit niet alleen trekken.

Evelien Flamez:

Zij haalt moed uit enkele duurzame partnerschappen, er zijn ook momenten dat het wel lukt. En het belang dat men zijn schouders er blijft onder zetten.

Benaissa Nams:

Hij haalt het belang van de schoolvisie aan. Scholen zijn nog steeds hiërarchisch gestructureerd en daarom is de uitdaging het schoolbestuur meekrijgen met een pluralistische en inclusievere schoolvisie. Er moeten beslissingen genomen durven worden.

Roy Konings:

Het thema migratie leeft bij leerlingen, ze zijn betrokken en hebben goede ideeën. Bij onderzoek zie je dat kinderen, die keuzes mogen maken i.v.m. schoolbestuur, heel vaak pluralistische handelingen gaan stellen. Dit gaat over leerlingen met en zonder migratieachtergrond.

Een school met pluralistische praktijken is een school waar leerlingen zich thuis voelen en beter presteren.

Er is nood aan paradigma shift: van kleurenblindheid naar pluralisme.

Marie Tack

Marie is pedagoge met ruime ervaring in de onderwijssector. Ze gaf 13 jaar les in menswetenschappelijke vakken in een TSO/BSO school in een landelijke gemeente. Ze was ook stagebegeleider en deel van het team leerlingbegeleiding. Momenteel is ze docent bij de graduaatsopleiding sociaal cultureel werk aan de Arteveldehogeschool.

Benaissa Nams

Benaissa heeft een Bachelor in de Handels -en onderwijswetenschappen. Hij startte zijn carrière in de private sector voor Nike als communicatiemedewerker. Daarna maakte hij de stap naar het onderwijs. In een school in Zaventem begon hij als leerkracht PAV, Cultuurwetenschappen en Nederlands. Daarna combineerde hij die rol met de functie van beleidsondersteuner waarin hij trajectmatig de ontwikkeling van de schoolvisie in samenspraak met alle betrokken actoren en onder begeleiding van een externe organisatie coördineerde. Ook heeft hij als strategisch en financieel beleidsmedewerker bij School Zonder Racisme gewerkt waar hij zich bezig hield met de opvolging en analyse van de doelstellingen van de organisatie. Daarbij hield hij trends en ontwikkelingen in de gaten die van invloed zijn op de organisatie. In zijn vrije tijd is hij actief in het Mechels verenigingsleven. Zo zit hij in een stuurgroep van een dekolonisatietraject gefaciliteerd door stad Mechelen. Momenteel is hij terug aan de slag in een school in Vilvoorde en zal hij dit jaar zijn master in de Politieke Wetenschappen afwerken. Die thesis handelt over de representatie en het discours van het Marokkaans mannen-elftal in de Vlaamse en Nederlandse sportmedia.

Evelien Flamez

Evelien volgde pedagogische wetenschappen aan de UGent. Daar nam ze tussen 2008 en 2012 als AAP (Assisterend Academisch Personeel) onderzoeks- en onderwijstaken op. Sinds 2012 is ze als onderwijspedagoog werkzaam in de lerarenopleiding. Deze opdracht combineerde ze deeltijds met een lesopdracht AAV (Aanvullende Algemene Vorming) binnen het Tweedekansonderwijs van CVO Kisp en met de coördinatie van het strategisch project werkplekieren binnen de COI (Cel OnderwijsInnovatie) van Odisee Hogeschool. Vanuit de specifieke lerarenopleiding van CVO Kisp bouwde ze expertise op rond didactiek, onderwijsondersteuning, trajectbegeleiding en praktijkonderzoek. Ze werkte mee aan onderwijsontwikkelingsprojecten zoals een ICT design team vakdidactiek kunst en cultuur en de voorbereidingen van de nieuwe verkorte lerarenopleiding als hefboom voor het omgaan met de rijkheid aan profielen voor de klas, met specifieke aandacht voor de ontwikkeling van een curriculumconcept voor zij-instromers en een curriculumconcept vakdidactiek PAV. Vanaf 2019 is ze binnen de educatieve master van KU Leuven betrokken bij opleidingsonderdelen die inzetten op het waarderen van diversiteit, zoals de diversiteitsstage. Tussen 2021 en 2023 nam ze als wetenschappelijk medewerker de coördinatie van het pilotproject 'Professionele leergemeenschappen in en voor interculturaliteit' op zich. Actueel zet ze mee haar schouders onder de structurele integratie van diversiteitssensitiviteit en -responsiviteit in de lerarenopleiding. Verder verzorgt ze binnen KU Leuven actueel opleidingsonderdelen als LIMBO (Leren In Maatschappelijk Betrokken Onderwijs) en masterproeven onderwijsonderzoek.

Roy Konings

Roy heeft een brede achtergrond in de sociale wetenschappen. Hij volgde de bachelor in Culturele Antropologie en Ontwikkelingssociologie aan de Radboud Universiteit, en volgde daarna een onderzoeksmaster 'Migration, Ethnic Relations and Multiculturalism'. Zijn onderzoeksinteresses liggen in culturele diversiteit en etnische relaties. Zijn eerder onderzoek richtte zich onder andere op de vraag waarom mensen die langer gestudeerd hebben, migranten minder vaak als bedreiging zien (Konings & Mosaico, 2020), en hoe leerkrachten kunnen bijdragen aan lagere vooroordelen onder hun leerlingen (Konings, Thijs & Geerlings, 2023). Op dit moment werkt Roy binnen het Laboratorium voor Educatie en Samenleving als promovendus aan het ECDIS-project (Etnisch-Culturele Diversiteit In Scholen), waarin hij onderzoekt welke culturele diversiteitsmodellen Vlaamse basisscholen omarmen (bv. assimilatie, kleurenblindheid of multiculturalisme) en hoe dit samenhangt met de academische prestaties van leerlingen. Zijn promotor is Orhan Agirdag en zijn co-promotor is Jozefien de Leersnyder (Centrum voor Sociale en Culturele Psychologie).

Ange Nsanzineza

Ange is een educatieve medewerker bij de jeugdwerkorganisatie Tumult vzw waar ze twee Other Talk projecten in goede banen heeft begeleid. Tijdens het eerste project, Let's Other Talk, werkten acht jongeren een sociale mediacampagne uit rond migratie en beeldvorming. Met deze ervaring werden er drie inspiratiegidsen ontwikkeld, namelijk: een gids voor jongeren die iets gelijkaardigs op poten willen zetten; een voor jeugdwerkers die jongeren in dit soort initiatief willen ondersteunen; en een voor middenveldorganisaties over hoe ze co-creatie projecten met jongeren kunnen starten.

